

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 8 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (8 coroane).
Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Prietenie.

Toate ziarele, dar' cu deosebire cele române și maghiare discută încă însemnătatea vizitelor, făcute Împăratului și regelui nostru în Budapesta. Toate tâlmăcesc cuvintele împărătești și regale, rostite în toastele Domnitorilor și caută a scoate adevăratul înțeles al vorbelor acelora.

Împăratul Germaniei a laudat în cuvinte măgulitoare pe Maghiari. De laudele aceste umflăte nouă puțin ne-ar păsa, dacă Maghiarii nu le-ar da o tâlmăcire falsă, neadeverată și astfel n'ar fi cuprinși de un fel de beție și încredere fără margini, care-i împinge tot mai departe pe calea apucată. Aceasta este primejdioasa urmare a toastului împăratului nemțesc.

Să vede aceasta și în cele-ce scriu ziarele ungurești despre vizita regelui Carol I. ce a urmat după cea a împăratului Wilhelm. Regele Carol a întors vizita Împăratului nostru, ce acesta 'i a făcut-o anul trecut în București și Sinaia. Atât vizita aceea cât și cea de acum s'au făcut din calculi politici; s'a văzut adecă lipsa, ca România să se apropie de întreita alianță și cu deosebire de Austro-Ungaria, având amândouă țerile lipsă, a trăi în prietinie, atât acum în vreme de pace, cât și în timp de război. Prin vizita regelui Carol s'a arătat aceasta prietinie și mai apriat.

În toastele, ce le-au rostit cei doi monarhi în limba diplomației, în limba franceză, și pe cari cetitorii nostri le cunosc din numărul trecut, n'a fost vorba deosebit despre Maghiari, ci s'a vorbit despre *popoare*. Peste tot toastele aceste au fost ținute cu mare îngrijire. Pe lângă cuvintele de prietinie dintre cei doi domnitori, ele cuprind și politică.

Regele Carol nu s'a lăsat răpit de vre-un avânt poetic, ci în cuvinte cumpănite, amintește de *raporturile* „ce s'au statorit în mod așa de norocos” între cele două state, apoi nu măgulește nici un popor în chip deosebit, ci vorbește despre „*popoarele credincioase*”, și în urmă urează Domnitorului nostru mulți ani de domnie „spre binele și pacea” sau mai bine zis, spre *împăcarea* popoarelor.

Aceste sunt momentele de frunte politice din toastul regelui Carol. Din ele se vede, că un fel de prietinie s'a încheiat între cei doi Domnitori și țările lor și ce e drept, cuvinte de laudă la adresa Maghiarilor nu sunt în ele, dar' întreg toastul e ținut în un ton vrednic, impunător.

Să vede deci că prietinia s'a pecetluit, dar' în chip vrednic și nu cum aiurează ziarele maghiare. Aceasta pecetluire a prietiniei nu însemnează, că Meghiarii pot să facă ce vreau cu noi mai departe. Întărirea prietiniei și ținerii laolaltă numai așa se va face, dacă ea se întemeiază pe simpatia popoarelor. Ear' aceasta numai

atunci va urma, dacă Maghiarii vor înceta cu prigonirile împotriva noastră.

Că frații nostri din România nu ne părăsesc, să vede din cele-ce s'au întâmplat. Gazetarii cei mai de frunte din București, deși au fost chemați de gazetarii unguri, ca oaspeți, la Pesta nu s'au dus. Ear' de altă parte „*Liga*” din București, în întrunirea ținută Duminecă a vestit apriat, că nu va părăsi cauza noastră, până-ce Maghiarii nu-'și vor schimba purtarea lor față de noi.

Negreșit, că aceasta e și dorința Domnitorilor, căci pentru aceea s'a pomenit în toaste de *popoare* și nu numai de un popor, de poporul Maghiar.

Zicem deci, ceea-ce am mai zis și de alte-ori, că Maghiarii au apucat și merg orbis pe o cale greșită.

Ziarele lor scriu despre umilinta noastră inchipuită, pe când ele ar trebui să propovăduiască împăcarea sinceră și respectarea drepturilor tuturor popoarelor. Dacă Maghiarii nu o fac aceasta azi de voe bună, vor face-o mâne de silă, căci prietinia, ce au încheiat-o Domnitorii, numai așa poate să dăinuiască și să fie statornică.

Un preot — renegat. Pituc, nenorocitul preot, care a bârfit pe episcopul său și s'a renegat, și-a aflat un „vrednic” urmaș în renegatism și bârfele, pe preotul *Pap Lajos*, paroch român gr.-cat. în *Sătmár*. Acest al doilea Pituc scoate, ca redactor, o foaie ungurească „*Szatmári Ellenör*”, în care pe lângă

Hermina îl pătrunse cu privirea și făcând niște ochi plini de o ascunsă, dar' dulce durere, îi șopti: „Fă-te că îmi culegi niște flori”.

Fără să vadă sau să mai audă ceva, David plecă prin pădure. 'I-a trebuit mult până să se desamețească și apoi culegând câteva flori, abia într'un târziu s'a întors.

„Cât te-am așteptat, domnule David”, îl întimpină Hermina încă din depărtare, „credeam că te-ai pierdut”.

El îi întinse florile și roșind zise cu greu și cu sfa'ă: „Câte flori, atâtea vorbe”.

„Voiu căuta să le înțeleg”, răspunse ea strângându-'i mâna.

El era beat. Și de ar fi putut, ar fi țipat de bucurie.

La reîntorcere fu aceeași ordine. Pe cale, cum mergeau alături ea se freca de el, și la locuri mocirloase ori la șanțuri, ea îi cerea mâna și adesea să răzima molatică de umărul lui.

Pe David îl treceau nădușeli, și ori-cât își muncea creerul, nu putea începe vorba,

FOIȚA.

D'ale tinerețelor.

— Schiță de *Popovici-Bândăeanu*. —
(Urmare.)

David să uita la ea ca-și-cum ar soarbe-o cu ochii. Ea își furișă pe sub gene privirea la el și un suris fin, care abia țină o clipă, 'i-se ivi la marginea gurii.

„Da, domnule David”, — adause ea cu oftatul omului, care grăește fără nici o nădejde, — sunt, ei, dar' ce-'i pasă d-tale, că eu sunt nefericită? — Și asta nimenea nu o știe, nici nu o vede, dar' mai mult nici nu ar crede, că eu sunt... însă...

„Uite cum merge apa de limpede și cât de curate să strecoară valurile printre firele de iarbă înverzită, — așa să scurge și viața mea, însă cu deosebire, că zilele mele sunt triste... O! De m'aș afiși odată”.

Câte n'ar fi dorit prietenul meu să-'i spună și cât de cu drag și-ar fi deschis inima, dar' era ceva în el, care-'i făcea imposibilă ori-ce mișcare și-'i oprea graiul. Însă în ochii lui învăpăiați de puterea dorurilor să oglinda tot sufletul și toată patima lui.

Și ea îl înțelegea, ba îl înțelegea prea bine. „Însă”, continuă Hermina privind dureros și visătoare la undele crețe ale apei, „dar' nu, ce folos de viață...”.

„D-șoară, Hermina!”

„Lasă, domnule David, am văzut atâtea, încât, ori-ce crezi, că eu nu știu ce să vorbește, nu, nu am, nu pot avea în mine încredere, și apoi cine 'mi-ar da mie crezământ?”

„Lumea? Lumea scornește și multe flecărește în contul unora și altora, ear' bârbeții sunt haini, înșelători. Azi fac curte și mâne te rid, povestindu-te. Știu eu, dar' mă mângăiu, că vor trece toate odată...”.

„Domnișoară...”, dar' când să continue vorba, să auzi glasul companionilor și trebuiră să tacă.

că-și vatămă neamul, cutează a scrie împotriva bisericii și a școalelor noastre. În nrul dela 25 Septembrie al fițiței sale rătăcitură Pap Lajos scrie despre cauza naționalităților. După-ce spune o mulțime de bazaconii el provoacă guvernul să prefacă în de stat școalele confesionale sau să le închidă.

„Programul statului maghiar să fie — scrie el —

„A lua școalele din mâna confesiunilor. Pe preoții români a-și face incapabili de a deprinde asupra poporului de sub conducerea lor o astfel de înfruntare, care este împotriva intereselor țării și a ideii de stat maghiar.

„Acestea le credem noi a fi ducătoare la scop pentru a face, să peară interesele naționalităților contrare statului”. —

Așa de criminal n'a mai scris nici un renegat, nici chiar Moldovan Gergely. Așa de mișelește nici cel mai urgisit om nu 'și-a palmuit biserica.

La aceste foarte bine zice foaia „Unirea” din Blaj, că acest preot apostat trebuie tras la răspundere și pedepsit. Ordinariatul din Gherla trebuie să-și facă datoria și să dea „pe unul ca acesta satanei spre perirea trupului, ca sufletul să se mântuească în ziua Domnului Isus”.

Lege de naționalități în Austria.

În Reichsrathul din Viena — care începe a fi deja mai liniștit în debaterile sale — s'a depus o propunere din partea Butenilor radicali, în înțelesul ca să se facă o lege de naționalități, care se pregătească drumul unei împăcări între popoare. Acesta ar fi un pas hotărâtor pentru a deslega chestia de naționalitate în Austria, cu deosebire luând în seamă, că acolo legile se țin, nu cum se face la noi cu a noastră lege de naționalități, care e numai pe hârtie.

La temniță. Părintele Vasile Morariu, din Poiana (lângă Aiud) osândit la zece luni temniță de stat, și Crucian Simu, învățător în Ciufud, lângă Blaj, osândit la opt luni temniță — pentru-că au cântat „Deșteaptă-te Române!” și alte cântece naționale — au fost provocați a-și începe la 15 Octombrie osânda. Cel dintâiu va merge la Vaf, al doilea la Seghedin.

Semne de împăcare între Maghiari și Români!!

căci de atâtea-ori voia să-și deschidă gura, se reținea, de teamă, ca să nu zică vre-o gomanie, sau se nu-i displacă cuvintele lui.

Ea vedea incurcătura, în care se afla, dar' până aproape de pod nu zise nimic.

La o cotitură, stând locului, ca-și-cum s'ar trezi din lungi și plăcute visuri, Hermina grăi: „Domnule David, 'mi-ai zis, că florile sânt vorbe; cum să înțeleg eu florile, care 'mi-le-ai adus?”

„Să le înțelegi, d-șoară, cum eu le-am înțeles”, răspuse el repede și îmbucurat, că în fine, poate vorbi.

„Le tălmăcește, domnișoară, le tălmăcește cum trebuie se fie tălmăcite și vei afla tot ceea-ce...”

„Dar', eu nu știu să le refer la d-ta ori la mine”.

„La mine”.

„La d-ta! Așa, dle David, d-ta nevino-vat, d-ta iubești, și d-ta să fi jalus?! Zeu nu înțeleg”.

Pentru noi.

Duminecă, în 3 Oct. c. s'a ținut în București, în sala „Hugo” întrunirea conchemată de Ligă, pentru a protesta împotriva prigonirilor ungurești și a arăta alipirea fraților de dincolo față de cauza noastră națională.

O mulțime mare de oameni au luat parte la întrunire. Au vorbit dl Mihail Vlădescu prof. univ. presidentul Ligii, dl Barbu Delavrancea, deputat și vice-pres. Ligei, și dnii Miculescu și Tamara, membrii în comitetul național studentesc. Vorbirile au fost ținute cu mare însuflețire. În urmă s'a primit următoarea hotărâre:

„Față cu insinuațiunile presei maghiare că visita M. S. Regelui României la Budapesta ar însemna părăsirea din partea cetățenilor României a cauzei fraților lor de peste munți:

Noi cetățenii capitalei protestăm contra acestor insinuațiuni și declarăm că nu vom părăsi un singur moment cauza fraților nostri de peste munți cât timp ei vor fi primejduiți în existența lor națională.

Neclintim în convingerea despre legitimitatea drepturilor lor la o viață națională le trimitem salutul nostru frățesc și încredințarea nestrămăutatei noastre solidarități, declarând în fața lumii, că astăzi mai mult ca ori-când le vom da întreg sprijinul nostru în marea și dreapta lor luptă.

Interesele permanente ale individualității noastre etnice și demnitatea noastră națională, constituindu-ne o sacră datorie de a ne stringe puternic rîndurile în jurul Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, și fiind adânc pătrunși de înalta menire a acestei patriotice instituțiuni: declarăm și ne îndatorim a o ridică cu inima și fapta la înălțimea

„Nu înțelegi, sigur nu înțelegi, fiindcă nu vrei să înțelegi, d-șoară, fiindcă — ce-ți pasă d-tale, dacă nu vei înțelegi”.

„Nu vorbi așa. Nu înțeleg, fiindcă nu pot înțelegi; ajută-mi”.

David aprins se uită la ea, îi apucă mâna și 'i-o strînse: „Nu eu, ci d-ta ajută-mi, — nu vezi că nu mai pot”. Era în tonul lui un accent atât de infocat, atât de sincer și atât de rugător, încât ar fi mișcat și o inimă de peatră.

Ea se uită la el cu un fel de adevărată milă, dar' cu plăcere, și când David îi sărută mâna, ea îi strînse pe a lui.

„Nu știu cum”, grăi el lin și înecat de sentimentul omului, care în cele mai grele miserii și nevoi găsește o comoară, dar' în apropierea d-tale așa îmi e de dulce viața, ear' când nu te ved, îmi e greu, grozav de greu...”

Atâta potop de adevărată și sfântă iubire era în această mărturisire, încât ea îl strînse și îl sărută.

unei inespugnabile forțareți a naționalității noastre.

Sântem siguri că tot ce este minte luminată și inimă românească în această țeară, ne va înțelege și ne va urma”.

Dreptul de întrunire.

Între drepturile cele mai de frunte cetățenești se socotește și dreptul de întrunire. Acest drept se cuprinde și în dreptul de asociare, de vreme-ce societățile ca să se poată forma, alcătui, să-și poată arăta voința, să poată lucra, trebuie să se întrunească, să țină adunări, ședințe, în care membrii își spun părerile și hotărăsc. Reuniunile au o întocmire, o organizație, au o viață statornică, pe când întrunirile, adunările de popor, meetingurile, nu au întocmire, nici viață statornică, se fac după împrejurări și ocașional pentru un anumit scop. Aceste adunări sânt de însemnătate mai ales în viața politică. Vedem, că de câte-ori se aduce vre-o reformă mai mare înaintea dietei unei țeri, poporul se mișcă, se sfătuiește, și își spune părerea. Adunări de popor am ținut și noi Români din această țeară, cele mai de curînd cu prilejul proiectului de lege despre asilele de copii, cu prilejul legilor politice-bisericești. Ca adunare de popor a fost îngăduit și congresul naționalităților, ținut în August 1895 la Budapesta. Multe adunări de acest fel țin socialistii. Peste tot e foarte de mare trebuință să se țină adunări de acestea, pentru-ca poporul, națiunea să-și arete lipsele, să-și arete dorințele.

E dar' bine, ca să cunoaștem ce drepturi avem și noi în această țeară ca să ne întrunim, să ne spunem și noi păsurile și să le aducem la cunoștința celor-ce sânt în drept a-le vindeca.

În statele cu constituțiune acest drept de întrunire e înscris în constituțiune, ca drept fundamental. În Ungaria e recu-

Înăbușit de o ucigătoare plăcere, pe care abia cutezase să o viseze, și răpit, își culcă capul pe sinul ei.

Au stat lung timp strângându-se în brațe, el cu ochii închiși, ca să nu-i peară visul, și ea ridicându-i pîrul de pe frunte, ear' seara se lăsa tăcută și cernită după dealurile întunecate deasupra cărora dispărea tot mai mult roșateca lumină a soarelui și se stîngea ca flacăra unui opaiț după mezul nopții. Liliicii, treziți și nerușinați, în bătăitul țințarilor le sburau până aproape de cap și apoi înspăimîntați periau din zarea vederii. Greerii, își începură înțeglatul concert, ear' din depărtare străbătea din când în când glas de fluier, urmat de un hăhăit de câne paznic.

La pod Hermina se opri. „Să-și așteptăm, nu e bine să ne vadă cineva, că venim singuri...”

El se dete lângă ea, ca-și-cum ar fi dorit să o acopere. „Și eu aș dori să fim în totdeauna singuri...”

„Nu e încă timpul”, răspuse ea ridicând sprânceana.

noscut de atare, însă nici într-o lege fundamentală nu e înscris, fără-ca și dreptul de asociare e regulat numai prin *ordonanțe ministeriale*. Aceste sunt foarte mari lipse în constituția istorică a Ungariei. Știm însă din viața de toate zilele, cum se tractează la noi cu aceste drepturi cetățenești. Va trece încă multă vreme până-ce vom avea și noi legi de acestea, bune, rele, cum vor fi; până atunci, să cunoaștem aceea ce avem.

În învățătura de drept se susține, că dreptul de întrunire e recunoscut la noi atât în principiu, cât și în praxă. Aceasta slujește de îndreptar general. Regularea acestui drept s'a făcut prin ordonanța ministerului din 20 Aprilie 1848, dar numai provisor, prin îndrumarea ministrului de interne către comiții supremi din anul 1877 privitoare la ținuta ce au să arete autoritățile față de adunări. Adunările politice de partid se pomenesc în faimosul §. 104 din legea despre alegeri de deputați (art. XXXIII. din 1874), pe baza acestui paragraf știm cum am putut să ne întrunim în Octomvrie a tr. Mai este încă o ordonanță ministerială din 1893 de când cu legile religioase. În aceste izvoare de drept, atât de elastice, avem regulate niște drepturi cetățenești așa de însemnate.

Intrunirea e o întovărire provisoră pentru un scop înainte hotărât, de obicei pentru a spune oare-cari păreri, dorințe, lipsuri. După dreptul urmat de praxa noastră în cesiunea întrunirilor trebuie să avem în vedere următoarele îndreptare:

Pentru-ca autoritățile să-și poată îndeplini supraveghierea se cere *însinuarea* (arătarea) *întrunirilor* ce avem de gând să ținem, în legătură cu aceasta trebuie să spunem ținta, scopul și obiectul, treaba în care ne întrunim, ordinea de zi (rînduiala în care se desbat trebile), timpul, când se ține și locul unde se ține întrunirea. Prin aceasta autoritățile câștigă orientare deplină despre felul întrunirilor.

Sosind soru-sa și vărul lor, porniră cu toții glumind și rîzînd. Vărul lor era stup de snoave și le potrivea de-ți scăpa rîsul și nevrînd. Hermina rîdea cu poftă și cu căt drumul se scurta, cu atât glumele să îndesau, ear' Hermina cheltuia cu prisos vorbe mai cu spirit, mai fără nici un șic. Și-i era oare-cum ciudă, când vărul-seu li curma vorba.

David se uita la ea nedumerit, dar zimbea și el fără să știe de ce, mai vîrtos când Hermina întorcîndu-se spre dînsul, îl scotea din sărite cu schimbarea ce se petrecuse deodată în sufletul ei...

„Cum poate să fie așa”, — își zicea el covrîșit de aducerea aminte a celor întîmplate, și-și frămînta înzadar mintea, ca să înțeleagă.

În oraș felinarele erau aprinse, ear' oamenii se întorceau cântînd dela lucru; mulți să odihneau pe pragul ușii, ori pe scaune dinaintea ferestrelor în desfătarea serii, șagînd și stînd la taină cu vecinii.

Pe ulița, care despica piața, Hermina neliniștită își aruncă ochii pe furiș în toate

însinuarea are să se facă la *autoritatea polițială* de prima instanță.

Intrunirea se poate ține numai cu *învoirea* autorităților. E vorba însă cum se înțelegem această învoire? Poate autoritatea să-și dea învoirea numai când va vrî și îi va veni la socoteală, sau trebuie să fie anumite pricini, pentru care să nu se învoiască? E greu să răspundem la aceste întrebări, fiindcă n'avem pe ce să ne răzimăm, n'avem lege, care să ne asigure contra bunului plac al autorităților. Ordonanțele ministeriale, mai ales dacă sînt numai îndrumări, se succesc și se rîsucesc. Știința de drept însă ne spune, că autoritatea nu poate să se învoiască numai când îi place, ci că datorița ei ar fi, ca la darea *învoirii* față de adunări, să iee în cumpenă împrejurările de poliție, și numai întruniri, care ar fi potrivnice cu acelea, cum ar fi când s'ar teme, că se va isca nerînduială, bătae etc. e datoare să le oprească. Totdeauna trebuie să țină înaintea ochilor libertatea cetățenilor de a se întruni.

(Va urma). Victor Onișor.

DIN LUME.

Pacea între Greci și Turci.

Grecii încă tot n'ar primit pacea ce le-au făcut-o marile puteri, în înțelegere cu Turcia.

Ministerul de până acum al Greciei și-a dat zilele trecute dimisia, silit fiind de camera deputaților, care și-a votat neîncredere.

În urma acestei demisii regele grecesc a însărcinat cu formarea ministerului pe un fruntaș al opoziției, *Zaimis*. Acesta a și format un minister, care e mult aplecat spre pace. Cea dintăiu măsură ce au luat noii ministri e, că au lăsat liberă o clasă de rezerviști ai armatei grecești.

Altfel, după toate semnele, pacea se va încheia în curînd, ori vor vrea ori nu vor vrea toți Grecii.

părțile. Tăcea și devenise nervoasă, încât la un loc era aproape să se certe cu vărul ei, dacă n'ar fi zărit că se apropie un oficer.

După obiceiurile și mincinoasele salutări, Hermina prinzînd inimă și limbă, se puse alături cu el, fără să simtă, că mai e cineva cu ea și fără pic de pășare, că dispoziția ei bună, plăcerea și setea cu care vorbește, poate jigni și ustura pe cineva.

În David se frecau înădușit durerile, ca spuma berii, când dai cep butoiului și torni cel dintăiu pîhar. Rîmas cu sora Herminei și cu vărul lor, mergea cu capul în pămînt, căutînd ce nu găsia și găsiind ce n'a căutat.

La poartă vorba se încinse cu mai multă vioiciune. Și vărul ei tăbărtise cu gura pe oficer, ear' Herminei îi făcea o deosebită plăcere să-l vadă și să-l audă apărîndu-se cu iscusința, care o fermecase în mai multe rînduri.

David ședea la o parte, ascultînd oare-cum jenat de sine însuși că se afla și el de față.

(Va urma.)

Din Spania.

În Spania încă și-a dat zilele trecute demisia ministrul de până acum, condus de generalul *Ascarazza*.

Causa căderii ar fi, că ministri n'au voit să dea lămuriri și se pornească cercetare în causa unor grozave barbarii, ce s'au făcut într-o temniță a statului.

Noul minister s'a format din oameni ai opoziției și condus de capul ei, *Sagasta*, fost în mai multe rînduri ministru al Spaniei.

România și Sîrbia.

Visita regelui *Carol* al României la Belgrad s'a aminat pe primăvara viitoare; mai nainte era vorba să se facă acum în toamnă.

SCRISORI.

Purtare păcătoasă.

Bucium, 22 Septemvrie 1897.

Onorate dle Redactor!

În loc de rîsplată,
Batjocură încornurată.

Poporul băieș sau poporul plugar este baza sau stîlpul țerii. Pentru aceea ar trebui mai mult povățuit și prețuit. Căci știut este, că poporul românesc de veacuri a fost un popor foarte muncitor, avînd un traiu foarte simplu pe cum îi este și astăzi, ba pe lângă toate aceste, trăind între împrejurări grele, a avut de a suferi multe necazuri, cari parte și-au venit din vina sa proprie, parte din a dușmanilor sei asupritori.

Știm și aceea cu toții, căte popoare străine au alesuit după poporul românesc ca să-l nimicească, dar toate înzadar, căci; *»Așa trece, petrele rîmân!«*

Eu aseamîn trăinicia și înmulțirea poporului nostru cu cea a *chirului** ce crește în pămîntul cel mai rău, dar cu toate aceste ori câtă siliță să-și dea plugarul pentru a-l stîrpi, totul îi este înzadar, ba din contră umblînd să-l stîrpească, cu atîta otăvește mai tare.

Unele popoare din patria noastră fiind guvernele țerii pentru ele favorabile, au dat din stînul lor naștere multor aristocrați (oameni mari), dar din contră, poporul nostru avînd o soartă mai amară, abia a putut și poate crește cu multă sudoare oameni cu carte: învățători, preoți, advocați, doctori și alți puțini.

Pentru aceasta a muncit zi și noapte până și-a adus la înaltul grad de a-și putea ei câștiga cu învățătura lor pînea de toate zilele. Însă și de aici înainte tot bietul popor simplu îl ține pe învățătorul, preotul, advocatul și doctorul, precum și pe deregători.

Din toate aceste să poate vedea, căci precum întreg trupul să razemă pe talpele picioarelor, tocmai așa să razemă întreaga inteligență pe spinarea poporului. Z'sa aceea: „el îi crește, el îi ține”, va să zică; poporul fără carte ține pe cei cu carte.

Și oare pentru toate jertfele aduse în decursul creșterii inteligenței, poporul ce așteaptă dela aceasta? Nu așteaptă nici o despăgubire alta decît că inteligența să-l povățuească cu sfaturile sale pe toate cărările pu-

*) Un fel de iarbă subțire și aspră, dar în pămînt are o rădăcină lungă până la 20—30 cm. și foarte tare.

blice și private. Dar ce vedem? Se întâmplă, unii dintre inteligenți în loc de al sprigini, îl lasă în noroiu sau în întunecul neștiinței. Ba de multe-ori îl privește peste umăr — cu dispreț. Le aduc o întâmplare dela noi. N. B. din satul C. absolvă gimnaziul cum biată poate, mai cu colecte mai cu alte ajutoare publice și merge la drepturi; acolo mai capătă un stipendiu, după-ce, absolvă și universitatea, intră ca practicant la un avocat de ungar. Dar' din întâmplare vine la el odată un om din satul seu să-și ceară binevoitorul sfat: că adevărat ce să facă, căci servitorul dela curtea domnească din satul lui i-a închis boii din livada domnească și nu voaște a-i elibera decât pentru 5 fl. de un bou. Ce face practicantul? În loc de ai da sfat, începe al oărci căci cum cutează al conturba tocmai când are lucru mai mult! ba-și mai țipă în cărcă și vorbele de ocară de „porc de câne” și — afară cu el!

După-cum se vorbește, chiar omul huiduit a adunat mai mulți bani până a absolvat cinstitul practicant.

Frumoasă răsplată a căpătat!!

Expoziție de vite

arangiata de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului”.

I. Programul

expoziției de vite, ce se va ține *Duminecă la 5/17 Octombrie 1897 în comuna Boița.*

1. În scopul de a înainta economia de vite, „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului” va aranja la 5/17 Octombrie 1897 în comuna Boița o expoziție de vite împreună cu distribuire de premii în bani.

Expoziția se va mărgini de astă-dată la vite cornute cu excepțiunea caprelor.

2. Expoziția se va ține în ziua amintită, începând dela 9 ore înainte de amiază și până la 1 oră după amiază, când va urma premiarea.

Expoziția se va ține pe locul numit „După grădini”.

3. La expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comuna Boița, Porcești, Racovița, Sadu, Sebeșul-inferior, Sebeșul-sup., Tălmăcel și Veștem.

Pentru vitele aduse din afară de Boița se cer pasapoarte în regulă.

Cerând trebuința, proprietarii au să dovedească, că au ținut înșiși vitele în timp de $\frac{3}{4}$ de an cel puțin.

Oile trebuie expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete; altcum nu se premiază.

4. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul arangiator local, care va publica din parte-și dispozițiunile luate. — Comitetul poate refusa primirea, însă numai din cauze binecuvântate.

La fiecare vită respective grupă de oi se alătură o tăbliță sau bilet, cuprinzând numărul curent, etatea vitei și numele proprietarului.

5. Exponenții sunt îndatorați a purta înșiși grije de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă.

6. Se vor distribui *douăzeci-și-patru de premii* în suma totală de 200 coroane, dăruiți de reuniune, și anume se vor distribui următoarele premii:

Grupa I. Bovine de prăsilă (rasă indigenă și străină.)

- a) tauri de 3—5 ani: 1 premiu de 16 cor.
- b) vaci de 3—8 ani: 1 premiu de 12 cor., 2 premii de câte 10 coroane, 1 premiu de 8 coroane și 1 premiu de 6 coroane.

- c) junci junince și tăurenci, de 1—3 ani: 1 premiu de 10 coroane, 2 premii de câte 8 coroane și 3 premii de câte 6 cor.;
- d) viței și vițele de $\frac{1}{4}$ — 1 an: 1 premiu de 8 coroane și 2 premii de câte 6 cor.

Grupa II. Oi de prăsilă.

- a) berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de 10 cor. și 2 premii de câte 8 coroane;
- b) noatini din 1897: 1 premiu de 6 coroane și 2 premii de câte 4 coroane;
- c) noatine din 1897: 1 premiu de 6 coroane și 2 premii de câte 4 coroane;
- d) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 8 coroane și 2 premii de câte 6 coroane.

II. Premiarea.

1. În scopul premierii, comitetul central al reuniunii agricole a ales un juriu de 28 membri în persoanele domnilor: Demetriu Comșa, ca președinte al juriului; Victor Tordășianu, oficial consistorial, Emil Verzariu, funcț. de bancă, G. Bobeș, paroch toți din Sibiu; Ioan Chirca, vicenotar în Seliște; Radu Istrate, proprietar, Petru Indrieș, notar, Ioan Boidocan, Ioan Jordan Cloaje, Oprea Halmagiu, proprietar, Ioan Druhora, paroch, toți din Boița; Dumitru Săcărea, paroch și Toma Nedelcu, primar din Tălmăcel; Toma Dragomir, paroch, Nicolae Grecu, comerciant din Porcești; Ioan Micu, proprietar, Toma Doican, paroch și Ioan Ivan, notar din Sebeșul-de-jos; Ioan Mateiu, paroch, Demetriu Săcărea, învățător din Sebeșul-de-sus; Valeriu Florian, preot, George Bobanga, proprietar, George Dănilă, învățător dirigent din Racovița; Ieronim Spornic, notar, Nicolae Vestemian, primar, Irimie Milea, proprietar din Veștem; Ioan Popovici, paroch, Constantin Popoviciu, notar din Sadu. Membrii absenți sau împedecați, dela vot se înlocuiesc prin suplenți.

2. Nu este ertat a funcționa nimenea ca juror, când este vorba de vitele proprii sau de ale rudeniilor mai deaproape.

3. Juriul ia în primire lista generală a vitelor expuse, examinează pe rând și cu deosebită luare aminte fiecare vită și apoi se consultă asupra premierii, îngrijindu-se ca publicul și exponenții să nu înfruească cătuși mai puțin asupra hotărârilor de luat.

4. În ședința ce urmează examinării vitelor, membrii juriului se consultă din nou și se pronunță, dovedind îndreptățirea propunerilor și apoi hotărând cu majoritate absolută de voturi.

Președintele votează în totdeauna. La cas de voturi egale decide soarta.

Asupra fiecărei premieri se votează deschilinit.

5. Exponenții de premiat se petrec în o listă separată care, odată stabilită, se subscrie de președinte și secretar, precum și de alți doi membri ai juriului.

6. Împărțirea premiilor urmează a se face în mod sârbătoresc, ținându-se mai întâiu o vorbire în prezența juriului și comitetului arangiator, a exponenților și publicului întrunit.

Exponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica: „Adevăresc primirea în regulă a premiului”.

7. Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra expoziției și premiilor. Raportul scris de președintele și secretarul juriului se păstrează în archiva reuniunii.

III. Dispozițiunile de premiare.

A. In general.

1. Scopul expoziției este mai ales a urni și incurajia adevărată propășire în economia vitelor. Drept aceea, în privire se va lua nu atât intențiunea vedită de a străluci cu vite de paradă, ci mai cu seamă buna chibzuire în alegerea vitelor de prăsilă, hărnicia și inteligența dovedită în realizarea scopului urmărit.

2. Prin urmare vitele, altcum defectuoase încâtva, se pot premia în rînd cu vitele oare-cum desevirșite. Intervenind împrejurările de mai sus, chiar și întâietate se va da vitelor de a doua mână. Dar' nici măcar în totala lipsă de alte mai bune nu este ertat a premia vite hotărît rele sau având scăderi însemnate.

3. Astfel, dacă cutare grupă nu cuprinde îndestule vite vrednice de premiat, premiile ce ar prisosi se pot destina pentru o altă grupă. Premiile, care din una sau altă cauză nu s'ar fi împărțit, se înapoiază reuniunii.

4. Aceia care au prăsit înșiși vitele, vor ave întâietate față cu aceia, care au expus vite prăsite de altcineva.

Nimenea nu poate fi premiat, care n'a ținut vita în grija proprie $\frac{3}{4}$ an cel puțin.

5. Același exponent nu poate dobândi decât un singur premiu în aceeași grupă. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate, presupunând că vitele lor sînt deopotrivă.

B. In special.

I. Bovine (viței, vaci, tauri.)

1. Ca vrednice de premiat se consideră mai ales bovinele, care întrunesc în mare măsură însușirile vitelor mari, puternice, frumoase la trup, blânde, lăptoase, bune de prăsilă și de îngrășat.

Față cu vitele corcite se va da întâietate vitelor de rasă curată.

2. Între scăderile, care nu îngăduie premiarea se numără: Trup bolnăvicios, murdar, cu totul slăbit sau cu boale înăscute, cum și scăderi care supără vederea (d. e. un corn rupt, un mers prost, rane urite etc.).

3. Ca semne de lapte mult se consideră trup prelungit, piept larg și foale șerpuit de vine groase; uger plin și mare, nu prea cărnos, nici prea gras, înzestrat cu păr scurt și moale și având patru țite moi, deopotrivă de mari; pele molatică, păr subțire și privire blândă.

4. Ca bune de îngrășat sînt a se considera mai ales vitele trunchioase, cu capul mic, oase subțiri, piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate, coapsă lătăreată, pele mișcăcioasă și moale.

5. Ca bune de muncă se consideră mai cu seamă vitele osoase, cu picioare cam lungi, piept larg și rotunzit, șolduri puternice, copite sănătoase, mers vioiu și regulat.

II. Oi.

1. Ântâietate se cuvine mai ales oilor mari, cănoase, lăptoase și bogate în lână frumoasă și subțire, moale și lungă, deasemenea se cuvine întâietate oilor de soiuri vestit și însoțite de miei cu blană aleasă.

2. Rasa țigaie și stogoșe se preferă rasei bărsane (țurcane.)

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”, ținută la Sibiu în 4 Octombrie 1897.

Dem. Comșa,
preș.

Victor Tordășianu,
secretar.

Petru Dulfu.

— Vezi ilustrația. —

Unul dintre poeții mai noi ai noștri este și *Petru Dulfu*, ai cărui portret îl dăm aci. El este ardelean, născut la 1856. A învățat carte în Baia-Mare și Cluj, unde a absolvat și universitatea și a făcut doctoratul din limba și literatura română. Lucrarea lui de doctorat a fost apreașarea (judecarea) scrierilor dulcelui nostru poet *Vasile Alexandri*. Încă ca student în Cluj, încurajat de neuitatul profesor *Siloși*, a publicat versuri în deosebite foi de ale noastre. După absolvire a trecut în România, și a fost aplicat ca profesor la școala de învățători Carol I. apoi dela 1872 la școala: »Asilul Elena-Doamna«, unde se află și acum.

După trecerea sa în România a lucrat și pe terenul literaturii didactice, scriind în mai multe foi lucrări, privitoare la creșterea și învățământul băeților și a tinerimii, apoi adunând poveștile despre *Păcală*, le-a scos în versuri în o carte, împărțită în 12 cântece și împodobită cu mai multe ilustrațiuni. Titlul acestei cărți este: *Isprăvile lui Păcală*. Ea a fost premiată de Academia română și se află de vânzare și în ediție populară, ieftină.

În »*Biblioteca pentru toți*«, care e scoasă de dl *Müller* la București și e atât de ieftină, se află (în broșura Nr. 70) publicate trei scrieri în versuri de Dulfu: *Legenda țiganilor*, *Coșofana* și cântul al 12-lea din *Isprăvile lui Păcală*. Toate sunt frumoase, scrise în limbă ușoară, populară, hazlii și plăcute. De aceea recomandăm broșura, care, ca și celelalte, e ieftină, costând 16 cr.

Vorbe înțelepte.

Una la săptămână.

Istoria.

Istoria este învățătoarea vieții omenești. Ea ne arată greșelile și faptele cele bune ale trecutului, ne dă lecții pentru viitor, ne îndeamnă și ne însuflețește a ne împlini bine chiermarea ce avem ca singuratici, ca națiune și ca omenime. Cu deosebire istoria națională este una dintre cele mai scumpe comori ale unui popor; ea e, cum o numește *Cogălniceanu* al nostru, marea preot al cugetării, flacăra religiei, a patriei și a artelor.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ferberea vinului.

La o zi două, după cules, mustul începe a ferbe, prefăcându-se zahărul din el în alcool (spirt) și astfel din dulce schimbându-se în acru.

Vinul, e mai bine, să fearbă la temperatură (căldură) de 10—12 graduri R., căci ferbând la altă temperatură, adecă la căldură mai mare sau în loc mai rece, nu are aceeași bunătațe.

Ferbând vinul prea îngrabă își pierde aroma (gustul) cel plăcut. Ferbând în

loc prea rece, nu se răsbește cu fertul, rămâne dulciu și tulbure; ear', dând căldura, ferbe din nou, se tulbură și mai tare și se poate chiar strica.

Strugurii, având aroma cea plăcută mai cu seamă în coaje, mulți viieri lasă mustul câte-va zile împreună cu aceasta, ca el să tragă toată aroma, ceta-ce se poate numai după-ce coaja se moaie.

Lucrul se urmează astfel: la cules strugurii se trec sfărându-se, prin un ciur de drot galbin, cu găuri largi, care vine pus deasupra unui vas. În ciur rămân numai cotoarele, cari se dau de o parte, pentru a fi stoarse în teasc; ele rămânând în must, 'i-ar da gust știros. După această lucrare boabele se sdrobesc în o moară anume de struguri, sau se calcă în sac, lăsându-se împreună cu mustul până când aceasta începe să fearbă.

Petru Dulfu.

Când începe ferberea, cojile se ridică deasupra și sânt de a să cufunda mai de multe-ori peste zi, spre care sffrșit mustul se pune în vase desfundate. Mai târziu cojile se aleg cu ajutorul unui vas găurit și se tescuesc.

Vinul roșu trebuie să se lase a ferbe împreună cu cojile, ca să capete culoare roșie, și anume în vase desfundate, pe cari trebuie să se pună fundul deasupra; ear' ca cojile ajunse la suprafața mustului să nu se oțelească, e bine să se mai pună și un alt fund, care să aibă mai multe găuri și să între în vas, având totodată bătute în partea din sus 3 cuie lungi, cu cari proptindu-se în fundul deasupra să țină cojile neincetat în must.

Ferbând și așezându-se vinul, se trage de pe boabe, cari se store în teasc. În timpul ferberii, vinul se vină cât se poate mai puțin în atingere cu aerul. Spre

acest sffrșit sânt țevi anume, cari cu un cap se înțepenesc în vrana buții, ear' celalalt stă într'un vas cu apă. Cu chipul acesta osigenul, adecă partea aceea din aer, care ar oțeli vinul, nu poate ajunge în el, ear' acidul carbonic poate eși prin țeva numită și prin apă, care trebuie învoină în fiecare săptămână odată.

Ferberea ține de regulă 2—14 zile. Vasele să nu se umple de tot, ci loc de 2 degete, 5—8 cm., să rămână goale. Vasele cu vin nou se umplu tot la 8 zile și încă mai târziu la 14 zile. Vinul, cu care se umplu buțile, să fie întocmai ca cel din buți. Neavând astfel de vin e mult mai bine a slobozi în buți bucăți de peatră de cremene curată.

Cum se tractează buțile?

În multe părți ale țerii sânt încă destui economi, cari nu știu tracta buțile și din această pricină vinul așezat în ele primește gust sau mai bine miros neplăcut, cci totdeauna vinul repetă mirosul vasului în care se ține. De aceea vinul să se păstrează numai în vase deplin curate, fără miros străin și îndeosebi fără miros de mucezală.

Buțile nouă se opăresc de câteva-ori cu apă feartă, pentru-că cu ajutorul aborilor se curătesc mai lesne și mai bine. După aceea se umplu cu apă rece, care se reînțește la fiecare săptămână timp mai îndelungat.

Alt metod (modru) este următorul: se opărește butea cu apă feartă, în care e de a se pune și puțină peatră acră. Cu această amestecătură butea se clătărește bine, lăsându-se în ea câtva timp și spălându-se apoi cu apă rece. În urma acestora se opărește din nou cu vin tulbure; acesta însă nu e bine a se răci în bute. După acestea eară se spală bine cu apă rece.

Alții urmează altă cale: opăresc buțile cu var ars, care se stinge în ele cu apă. După-ce clocotirea a încetat să mai toarne apă, subțind astfel varul cât mai bine. Urmează clătărirea buții, care trebuie să rămână astupată timp mai îndelungat. Butea se spală de var cu apă ferbinte, apoi se opărește cu vin, dar' acesta se spală cu apă rece.

Mai ca și varul stins folosește apa ferbinte, în care să topește multă sare.

În buțile nouă să nu se pună vin vechiu, ci numai must, pentru-că gustul de lemn se așează deodată cu drojdiile la fund.

Mult mai bune decât buțile nouă sânt buțile vechi, în cari s'a ținut deja vin și cari încă sânt de a se curăți în regulă, chiar și de s'ar fi golit vinul din ele numai atunci când sânt de a se umplu cu must. Buțile vechi se opăresc bine, spălându-se apoi cu apă rece.

Bine ajută o mână de sare, ce s'ar pune în apa de opărit, care nu e bine să se răcească nici odată în vas, ci trebuie să se verse înainte de a se răci, spălându-se numai decât butea cu apă rece.

Nepunându-se vin numai decât în butea, ce a fost opărită și spălată, aceea se se uște bine, afumându-se numai în stare uscată cu pucioasă, după care se astupă bine și se ține în loc sventat.

Buțile cuprinse de mucezală albă se pot curăți, cum s'a spus mai sus, stîngându-se în ele var, și după-ce s'au împlinit toate cele spuse, afumându-se cu pucioasă și astupându-se. Buților, în cari avem să punem must, și mai cu seamă de cel cam acru, nu le dăm pucioasă, căci aceasta interzice ferberea și limpezirea vinului.

Pentru mai buna curățire a buților mucezite, în apa ferbinte se pune și puțin vitriol.

Alt mijloc pentru curățirea acestor buți este următorul: boștinele aduse dela teasc se lasă se fearbă amestecate cu apă în aceste buți, în cari apa trebuie să ajungă până la gaura cepului (pipei).

Sau: butea se arde cu paie pe dinlăuntru, răzându-se apoi bine și opărindu-se de 2—3-ori cu apă ferbinte, după care se spală cu apă rece.

Buțile, în cari a fost vin oțetit, se ard pe dinlăuntru, după aceea se stînge var în ele, opărindu-se bine și ținându-se timp mai îndelungat în ele apă rece, care trebuie înoită adese-ori.

Butea, în care a fost spirt ori rachiu, se poate umple cu must, după-ce a fost spălată bine, dar' vin vechiu se nu se pună în ea.

Buțile cuprinse de mucezală galbină nu se mai pot mântui de miros, cum și cele în cari s'a ținut oțet și bere.

Vasele, în cari a fost vin, se spală bine, se pun de se uscă, se afumă cu pucioasă, se astupă bine și așa se țin la loc sventat. Când e să se bage earăși vin în un astfel de vas, trebuie să se spele din nou, ca să easă mirosul de pucioasă.

Un vas, în care îndată-ce s'a golit vinul din el, e de a se pune alt vin, nu se mai afumă cu pucioasă, ci numai se spală bine, ear' dacă vinul a fost înflorit, la toată întemplerarea vasul se se opărească și curețe cât mai bine.

Chiar și vasele goale trebuiesc ținute curate, și nu numai pe dinlăuntru, ci și pe dinafară, căci mucezindu-se spre pildă pe dinafară, mucezeala se trage prin doage și înlăuntru vasului.

Cu băgare de seamă trebuie să fim și la împregiurarea, că ce vin urmează a se pune după altul. După un vin mai rău, nici odată se nu se pună un vin mai bun. Din contră după un vin bun se poate pune și unul mai de rănd sau earăși bun.

Vinderea mierii.

Primum din mai multe părți plângeri, că mierea nu se caută și că și cei-ce o cumpără plătesc pentru ea prețuri de batjocură.

Dar' nici nu-i mirare, pentru-că zăharul de mult înlocuește mierea aproape pretutindenea. O mai folosesc turtarii și în parte apotecarii: ear' ca delicateță -- în locul poamelor -- încă o întrebunțează foarte puțin. De aici urmează, că și puțină miere, ce se produce din partea Românilor, n'are preț în țeara noastră, ear' în alte țeri ea n'are intrare din pricină, că alții, împreună cu nenumărate feluri de mărfuri, ne trimit și miere.

Ne stă deci înainte o luptă grea și încă în două direcțiuni (părți): 1. Având se extindem cât mai tare stupăritul la poporul nostru, 2. Lupta în privința valorii mierii și a cerii.

Cei mai mulți economi țin vite, oi, porci, galițe ș. a., fără a vinde lapte, lână, unsoare, ouă, pui ș. a. ci numai pentru trebuințele casei, căci ce bine e, când omul are la casă de toate și nu e silit a cumpăra pe bani.

Tot așa stă lucrul și cu stupii. Având cei mai mulți economi stupi, au un articol de mare trebuință în casă: au miere pentru hrană — din când în când câte o mâncare de miere cu pâine sau mămăligă fiind foarte plăcută și nutritoare nu numai pentru copii, ci și pentru oameni mari, — au modru de îndulcire a cafelei, a unor beuturi, a unor leacuri ș. a. Și cine ar pute trage la îndoială folosul stupilor, socotind numai în chipul acesta venitul primit așa zicând mai în cinste dela ei? Să venim acum însă la partea a doua, stând adecă mai de-aproape la vorbă cu acei stupari, cari se plâng, că mierea nu li-se plătește.

E drept, că plătit cu 20—22 cr., un chilo de miere pisată, împreună cu fagurii e din cale afară prea efin, și că cu acest preț nu e plătită nici mierea din coșnițele de rănd, cu care stuparul n'are mult de lucru. Dar' tot e câștig și așa, căci având, să zicem, 10 stupi buni de ucis, cari ar da numai 5 ferdele miere pisată cu fagurii împreună și vînzînd ferdela cu 8 fl. am scoate 40 fl. Acești bani frumoși, câștigați cu puțină osteneală, sînt prețul la un cap de vită, sau la 40 ferdele cucuruz, ori — acum în scumpetea cea mare la 20 ferdele grâu, cel puțin. Acest preț mic îl dau pentru miere, în părțile noastre, neguțătorii mărgineni, cari se obicnuiesc din părinți în fii cu adunarea produsului de albine, vînzînd mierea turtarilor și altor negustori mai mari, ear' ceara atât aici, la noi cât și în România. În părțile Bănătului fac acest lucru Sîrbii. De sine se pricepe, că cu chipul acesta, o parte din venitul dela miere și ceară îi rămâne neguțătorului.

Cei-ce vor însă ca cât mai mult din valoarea mierii să le rămână lor, sînt siliți să caute înșiși căi pentru a-și-o vinde de-adreptul, supunându-se la greutateți, umblete ș. a.

Stuparii din apropierea orașelor merg înșiși la tîrg, vînzînd în măsură mai mare sau mai mică — chiar și cu crucerul — mai cu seamă în posturi, îmbiindu-o prin căsi și prăvălii ș. a. În posturi, credem că îmbiindu-o, s'ar trece și prin sate.

Altă cale de a valora mierea este: prefăcîndu-o în vin, avînd cu chipul acesta o beătură bună și sănătoasă, fără a mai fi siliți a căuta cărcîma, cu beuturile cele scumpe. În zile de tîrg se trece și miedul, cu care încă ar trebui să se facă încercări.

Alt mijloc de a ajunge la vinderea mierii este înștiințarea în gazete, pe care cale se află ușor cumpărători. Tocmai acum am cetit, că în o gazetă nemțească din Viena, un așa numit *Anton Doron* din *Nagy Osz*, comitatul Torontalului (Bánat), îmbie 11 hl. 110 ferii miere curată din acest an, scursă cu mașina. Prețul nu-l spune.

La camera bursei din Viena mierea e notată cu 40—42 cr. klg.

În Sibiu încă se vinde cu felurite prețuri. Dacă ajunge la prețul zăharului, stuparii sînt mulțumiți. Boltașii, firește, o vînd și cu 80 cr., kgr.; ear' mierea virgină are prețul cel mai bun.

În folosul stuparilor este, ca zăharul să fie înlocuit cu mierea și acest lucru se poate face cu timp. Lupta în contra zăharului, negreșit, au să o înceapă, s'o poarte și s'o ducă la isbîndă stuparii, cu puteri unite.

Tot stuparii au să miște toate petrele, ca mierea să fie întrebunțată în măsură cât de mare ca hrană nu numai la orașe, ci și la sate.

Când aceste două ținte se vor ajunge mierea o să aibă preț peste zăhar; până atunci însă stuparii vor fi siliți să se mulțumească și cu prețuri mai mici.

Negoț românesc.

— Loc pentru un negustor român. —

Din *Labasintzi* (cott. Timiș) ni-se scrie: Cățiva ani înainte s'a încuibat în comuna noastră o lipitoare de Jidan, care a venit numai cu câteva sdrențe în spate și cu o fluieră la grumazi. În scurt timp agonisindu-și puțină avere fiind unicul negustor în comună, Jidoval începî a țese la intrigi și neînțelegeri între oameni. În urmăre cățiva oameni fruntași, săturându-se de a mai privi cu mâinile în stî la uelțirile secătorei jidovești, s'au hotărît a deschide în comună *bolta românească*, la locul cel mai frumos, aproape de biserică și de casa comunală. Localul destinat pentru neguțătorie are: 3 chilii și cină, cu toate celelalte neșesare pentru locuință corăspunzătoare. Cel-ce ar voi să deschidă prăvălia, are ori să se prezenteze în comună, ori să se adreseze în timpul cel mai scurt către părintele *Atanasiu Suciu*, preot gr.-or. din loc, de unde va pute primi informațiunile de lipsă.

Prăsirea galițelor.

Creșterea galițelor.

(Urmare.)

Paserile de apă sînt în contra umezelii mai puțin simțibile, dar' dacă lăsăm bătrânele neîmpedecate în liber, ca să între în apă, atunci încep puii sub conducerea bătrânelor a înota, când apoi de multe-ori sînt răpiți de valurile apei și se îneacă. Dacă rămân puii prea mult în apă, atunci se udă fulgii încă negrași, aceia se moleșesc și se pot rîci. Puii de rațe și de găște sînt înainte de a se băga în apă, a se unge cu unsoare de rațe, găște sau porc.

Este foarte acomodat, ca să gătim pe seama familiei tinere în timpul aceștia un loc îngădit cu roștei din lațuri de gips sau împletitură de sîrmă și acoperit, unde să fie scutite sburătoarele în contra animalelor răpitoare, în contra conturbărilor oamenilor, cînilor, mîștelor și a sburătoarelor mai bătrâne, în contra ploii și umezelii, și de unde cloca cu puii să nu poată ieși după voie, dar' din contră, unde se pot bucura de aer, lumină, căldură și unde li-se poate da mîncare separată. În zilele senine li-se poate lăsa de aici deschisă ușa, unde să poată eși.

Deși puii se împenează în etatea asta deja în măsura aceea, încât nu mai este neîntrecut de lipsă căldura clocii, totuși este bine, dacă cloca își ține puii peste noapte sub aripile sale. Nu este cu scop ca să lăsăm acele cloce, care se depărtează de pui și se pun peste noapte pe rude, în cotețe provăzute cu rude, ca așa să încunguim răcirea puilor. Cotețul puilor să fie uscat și aeros, fără curent și să fie cald, dar' îndeosebi să fie scutit în contra cloșanilor, cari într'o noapte pot face mari prăpădenii.

În periodul acesta de etate are trupul puilor pentru dezvoltarea peneilor, pe lângă nutrețul ușor digestibil bogat de albuș, lipsă multă de fosfor și var. Ca să ajungem scopul acesta avem să le dăm carne, crumpene, oase, coaje de ou, cretă, grăunțe de bucate, îndeosebi trifoiu. În locul carnei scumpe de vițel și de pește sau a ouălor de furnici, avem să dăm puilor, ca nutreț carne feartă, insecte, vermi, cartilagină (os moale) mărunțită sau oase măcinate în porțiuni de 10—20 gr. pe zi pentru un puiu. Alternativ să dăm puilor pe zi fiecăruia 5—10 gr. nutreț de carne mărunțit și tot atîta cretă curățită sau coji de ouă fin măcinate mestecate în nutrețul moale. În locul materialelor scumpe de nutreț: ca oul, laptele, cașul, tăietăii și pânea albă, putem da puilor tărîțe, pâne neagră sau urez.

(Va urma).

Iuliu Bardosy.

Sfaturi bune.

Ceai de tărîță.

O beutură foarte ieftină și folositoare la răcirii, friguri etc. este ceaiul de tărîță. Îl putem căpăta dacă luăm un litru și jum. de apă, turnăm într'însa un pumn de de tărîță și punem acest amestec la foc lăsându-l să fearbă cel puțin o jumătate de oră. După aceasta îl străcurăm într'o pânză de in și-l bem fără de vr'un alt adaos sau îndulcindu-l mai întăiu cu zahăr, dar' nu cu miere.

Udatul florilor și al legumelor.

Udatul florilor și al legumelor este un lucru, care e vrednic de mai multă luare aminte, decât câtă 'i-să dă.

Greșeală este s. p. că legumele se udă prea des și prea puțin, astfel că numai suprafața pămîntului se udă de apă, ear' rădăzile plantelor nu o primesc de loc. Foile plantelor deși par frumoase, udate fiind în toate zilele, totuși plantele nu înaintează în creștere.

Cine dorește ca plantele ce cultivă, fie flori, fie legume, să înainteze, trebuie să le ude cel puțin odată pe săptămână, așa ca apa să pătrundă până la rădăcini celelalte udături pot fi făcute și în măsură mai mică. Înainte de a uda, se va scormoni puțin pămîntul împrejurul plantelor. Același lucru se face ori de câte ori pămîntul va prinde o scoarță din pricina udatului.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului.

(Urmare.)

La 15 August n. delegații comitetului Dr. Aur. Brote și V. Tordășianu s'au prezentat la invitarea primăriei în comuna Aciliu, unde s'a întemeiat o însoțire de credit sistem Raiffeisen, care s'a constituit alegînd de president pe Antoniu Gherman, vicepres. Ioan Muleș, membru în direcție Vasilie Mănzat, Ioan Gherman, Vasilie Ivan, economi; cassar a fost ales neobositul învățător Nicolae Iosif sub chizeșia lui Ioan Muleș și Iacob Hodoș; cassarul primește 10 fl. remunerație; în comitetul de supraveghere s'a ales pres. Nicolae Ivan, vicepres. Nicolae Hodoș și de membri Nic. Neag, Ioan Vulc și Nic. Meț; adunări generale va ține însoțirea la Damineca Tomii și la Sf. Nicolae a fiecărui an; cei-ce nu iau parte la adunarea generală vor plăti o pedepsă de 50 cr., ear' membrii din direcție, cari divulgă secretele vor fi pedepsiți cu 2 fl.; comitetul de supraveghere ține ședințe în fiecare primă Daminecă a pătrarului de an; împrumut poate lua însoțirea dela alte bănci până la 4000 fl.; bani se pot depune la însoțire dela 1 fl. în sus; cel mai mare împrumut ce-l pot face membrii la însoțire e de 500 fl.; camete vor solvi datorășii 6% și 2% taxă de administrație, ear' după depuneri se vor solvi 5%. S'a constatat cu multă părere de rău, că parochul Ioan Popovici din Aciliu nu poartă grije de necazurile oamenilor.

Direcțiunea însoțirii de credit din Apoldul-rom. este rugată din nou a face raport

despre lucrările întreprinse în 1896, ear' frunțașii din Veștem se re-earcă a face pașii de lipsă pentru instituirea însoțirii, ce s'a fost pus la cale cu o asiuenea întrunirii agricole, ținute acolo în primăvară.

Presidentul tovărășiei agricole din Sibiul, dl Ioan Popescu arată, că tovărășia a avut în 31/12 1896 depunere la Brădetul 134 fl. 7 cr. în bani gata 65 fl. 22 și venitul teascului de poame cumpărat cu 80 fl. cu 23 fl., dar' aminteste cu părere de rău, că direcția nu s'a întregit nici actele pentru înregistrarea firmei nu s'au putut face; comitetul re-earcă pe dl Popescu a se pune în conțelegere cu parochul Valeriu Popovici și cu notarul Decei, cu scop de a aduce în rînduială trebile tovărășiei.

Direcțiunea tovărășiei din Roșia-săsească arată, că în 31 Decemvrie 1896 au avut bani gata 18 fl. 79 cr.; o mașină de sîmănat în preț de 263 fl. 50 cr. și alte mobile în preț de 1 fl. 30 cr., în total 283 fl. 59 cr.; mașina au folosit-o 24 gîzde pentru 27 fl. 18 cr., direcția a luat hotărîrea să cumpere și o *grapă de fînațe*. Ajutor a primit 40 fl. dela comitet.

Direcția tovărășiei din Apoldul-rom. arată, că mașina cu vapor de îmblătit a adus 793 ferdele grâu și 89 ferdele ovăs, din care 750 ferdele s'au împărțit între membri, ear' restul grăului și ovăsul s'au vîndut; membri are 50, pe cari s'au făcut repartiție de 1 fl. 50 cr., de 4 fl. și de 20 fl. 35 cr., cu care s'au solvit rata a doua cu 981 fl. 60 cr. din prețul mașinei și s'au acoperit celelalte cheltuieli.

(Va urma).

Știri economice.

Bucate de sîmăntă. Fiind de tot slabă roada în anul acesta, cu deosebire în comitatele Baciu-Bodrog, Timiș, Torontal etc., ministrul de agricultură a hotărît să dea împrumut bucate de sîmăntă de pe moșiile statului, anume grâu și seacă, economilor, cari au lipsă. În comitatul Aradului încă este lipsă de acest ajutor, și precum aflăm, din mai multe părți au cerut sîmănte, prin vicespanul dela Arad.

Încetarea loteriei mici. Loteria cea mică, cu 90 de numeri, dintre cari se trăgeau cinci, a încetat. În părțile noastre să făceau trageri în Sibiu și Timișoara, apoi în Budapesta, Viena, Bru, Praga. Cea din urmă tragere s'a făcut în Sibiu, în 29 Sept. c. Încetarea loteriei mici este un lucru bun, de oare-ce prin loteria aceasta să scoteau mulți bani din buzunarele oamenilor, mai cu seamă ale celor săraci, fără a ave ceva folos, decât ici-colea câte unul, câștigînd foarte rar sume mai mici. Cel mai mare folos îl avea statul. Eată în privința aceștia câteva date:

La 1868 când s'a introdus la noi loteria mică s'au pus bani pe loterie în întreaga țeară 1,245,971 fl. din aceștia s'au spesat și s'au dat câștiguri 161,645 fl. rămînd statului un câștig curat de 1,084,326 fl. Suma aceasta din an în an a tot crescut; statul a avut câștig de 1,712,061 fl.

Loteria mică s'a sters de mult în alte țeri; acum numai în Italia să mai susține. La noi s'a introdus acum loteria de clase cu loșuri mici.

Reuniune de stupari în Zagra. Primim știrea, că în comuna Zagra (comitatul Bistrița-Năsăud) la inițiativa dlui Ioan Corbu s'au făcut începuturile pentru înființarea unei

reuniuni de stupari. În zilele trecute s'a procurat o mașină de stors mierea din faguri, care a fost lucrată, după amănunțitele îndigări ale dlui Corbu, de un măestru din loc. Dumineca trecută a fost expusă spre vederea publică în localul reuniunii de cântări. Toți cei-ce au văzut-o au fost puși în uimire de această mașină, cu ajutorul căreia se poate stoarce mierea fără a se strica fagurii.

Di Ioan Corbu, care în mijlocul studiilor sale juridice, a aflat timp de a se ocupa și cu frumoasa știință a stupăritului, are mari merite întru înaintarea acestui ram de economie în comuna Zagra. Mare progres s'a făcut în această privință prin introducerea coșnițelor de scândură de cel mai nou sistem.

Dorim reușită întru înființarea acestei folositoare reuniuni în acest ținut atât de priincios pentru stupărit.

Expoziție agronomică. La *Constanța* (în Dobrogea) s'a deschis în 17 Sep. n. c. o expoziție agronomică. Expoziția a avut două părți de frunte: a agriculturii mici, crescute și născute în Dobrogea, și a industriei casnice și a vitelor.

La agricultură, s'au expus semințe, de o frumusețe rară, de grâu, orz, ovės, rapiță, mei, linte, fasole, și de in.

Apoi sfeclă de zahăr foarte frumoasă, cartofi și dovleci necrezut de mari, până la 50 kgr. unul.

La partea industriei casnice au fost țesături și cusături minunate lucrate cu felurite flori, mărâmi, scoarțe, pânzături, și materii de lână, a căror trănicie rivalizează cu frumusețea și calitatea lor; apoi borangic (pânză de mătăsă) destul de fin.

Multe școli rurale au expus, din partea elevilor, lucruri de mână, cari au pus în mirare pe vizitatori.

La despărțământul vitelor, au fost multe vite frumoase, dar' dintre toate mai frumoși caii. Peste tot expoziția Dobrogei a fost reușită.

Producțiunea mătasei în lume, se calculează pentru anul trecut, de o statistică engleză, la un total de 13,862,500 k'gr. Din această mare sumă vine asupra Europei 5,305,000 k'gr., în care Italia are o parte însemnată. Cea mai multă producțiune o are ca de obicei Asia, cu 8,557,000, iar' din aceasta vine asupra Chinei 4,957,500 k'gr. Japoniei 3,300,000 și Indiei 300,000 k'gr. Producțiunea anului trecut fiind 15,567,000 k'gr., producțiunea anului acesta este prin urmare cu 1,705,000 k'gr. mai mică.

Lege despre asigurarea obligatorie a vitelor. Afăm, că în ministrul de agricultură s'a prelucrat un proiect de lege despre asigurarea obligatorie generală a vitelor, pe care ministrul are de gând să-l prezente încă în decursul viitoarei sesiuni parlamentare. Ideea fundamentală a proiectului e ajutorarea împrumutată, în înțelesul căreia economii aparținători în aceeași comună, sau în același cerc, după-cum se va statui, vor purta cu toții pagubele ce ar pute să li-se întâmple, unul pentru toți și toți pentru unul. Cu privire la modul de despăgubire vor sluji de îndreptar regulile de despăgubire de stat ce sunt azi în putere, care s'au realizat deplin la stăpîrea aprinderii de plămâni contagioase. În minister se proiectează, ca proiectul de lege de acum până la finea anului 1898 să între în vială și în același timp să se ducă la îndeplinire și statificarea trebilor veterinare.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonent Nr. 1390. Gâște *Endem* nu știm să se afle spre vânzare în alt loc, decât în *Solnoc*, la reuniunea agricolă de acolo. (*Gazdasági egyesület, Szolnok.*) Adresează-te deci acolo.

P. G. în German. Bărbații de încredere să aleg prin majoritate de voturi. Sinodul trebuie să se ție la 8 zile dela convocare, de obicei Duminecă, după liturgie și după invocarea Duhului Sfânt. La recurs trebuie să urmeze rezoluție, dacă nu a venit, faceți arătare de a dreptul la consistor.

Abonentului Nr. 921. Părerea noastră cu privire la cele ce ne-ați scris despre aceea, că mierea n'are preț în părțile d-voastre — o spunem într'un articol sub titlul; „*Vinderea mierii*”, publicat în Nr. de față al foii noastre, asupra căruia vă atragem luarea aminte.

Teara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Murăș de

Silvestru Moldovan.

(Urmare).

Ocupațiunea de frunte a Românilor zărăndeni este lucrarea pământului și creșterea vitelor, apoi bășitul și meseriile.

Lucrarea pământului e primitivă, cum s'a pomenit din moși-strămoși. Abia în timpul mai nou s'a introdus ici-colea plugul de fer și alte unelte mai perfecționate. Oamenii seamănă de obicei păpușoiu (cucuruz), grâu, săcară și alac; numai acum de curând s'au început a se cultiva și alte plante economice, cum e trifoiul, mazăricea, napii etc. E curios însă că ogor nu se face mai de loc; îndată după culesul păpușoiului, locurile se ară de nou și se samănă cu grâu sau cu săcară. În chipul acesta pământul perde din puterea sa productivă, mai cu seamă, că gunoitul se face în măsură mică, ba în cele mai multe părți nu se face de loc.

Tot asemenea e curios lucru cu pășunea. Sunt rari comunele, cari se aibă pășune comună; în cele mai multe părți fiecare om își paște vitele în locul seu. Caii și vitele în Zarand sunt de soiuri mocănesc, de munte. În jurul Bradului, Crișciorului și Baei-de-Criș se află multe vite de culoare roșie, cari samănă cu vitele de soiuri elvețian.

Pomicultura sau cultivarea pomilor este lătită în tot Zarandul și aduce bune câștiguri locuitorilor, deși nu se cultivă poame de soiuri alese și nobile; cu poame și legumi Zărăndenii sau Crișenii — cum se mai numesc ei — fac negoț lătit prin Munții-Apuseni și în alte părți în afară de Zarand. Cu legumăritul se ocupă în măsură mare femeile din Țebea, Vaca, Ribița și Rișca, pe cari le vezi vânzând legumi la târgurile din Abrud, Roșia și în alte locuri.

Asemenea se află mai în toate satele Zarandului mulți sfârțari de vite. Cuvântul *sfârțar*, *sfârțarie* este un termen ardelenesc și însemnă un fel de neguțător, care cumpără și vinde în târguri, pe câștig, cu deosebire bucate și vite. Astfel sunt sfârțari de bucate și sfârțari de vite. Aceștia din urma în Zarand se numesc *chiușeri*. *Chiușeritul* este deci negoț de vite și *chiușă* însemnă târgul (vinderea sau cumpărarea) ce se face. Așa spre pildă când Zarandanul zice: »Nu-mi fac *chiușă* cu el» însemnă că: nu vreau să vând sau să cumpăr dela el.

Un ram însemnat de câștig este *bășitul*. Pământul Zarandului e bogat în metale nobile, cari se exploatează din timpuri vechi. Străbunii nostri, Romanii încă au avut pe aici mine și s'au ocupat cu spălatul aurului. Acum, precum am văzut mai înainte, se scot metale nobile, dar' cu deosebire aur, în mare belșug. Băile de aur se află în partea dinspre apus a Zarandului; pe la Brad, Țebea, Mesteacăn etc. s'au descoperit cărbuni de peatră și se exploatează acum de curând.

O mare mulțime de Români din Zarand se ocupă cu bășitul, la care se pricep foarte bine. Bășii se ocupă în parte și cu economia, dar' sunt numeroși aceia, cari trăesc numai din bășit. Bășul, precum știm, are un mod de vieată deosebit de cel al plugarului; el câștigă mai mult decât acesta, dar' e și mai cheltuitor. Pe când plugarul din Zarand are traiu simplu și se îndestulește cu puțin, bășului îi place a trăi mai bine, a se îmbrăca cu haine mai luxoase, mai scumpe și a face chiar pradă din câștigul seu pe beuturi și petreceri. Dumineca și în sărbători, când e liber și poate și el gusta în tihnă aerul și dulceața razelor soarelui.

Bășii, cari au fost mai cumpătați, au făcut stare bună, unii mai norocoși s'au chiar îmbogățit. Eată în privința aceasta un exemplu: Români din Crișcior, cu 15—20 de ani înainte erau — cu o mică excepție — jeleri, fără pământuri și grădini, dar' în acest restimp ei au rescumpărat partea cea mai mare de proprietăți dela foștii proprietari, așa că proporțiunea de atunci, cu patru din cinci părți domnească și numai a cincina românească, a devenit astăzi tocmai întoarsă! Băile sunt aproape toate în mâni străine, cu deosebire în mâinile unor societăți nemțești, cari dispun de capitaluri mari; numai ici-colea dăm și de câte un proprietar român de băi.

Cu meseriile încă se ocupă mulți Români din Zarand, dar' nu ca ocupațiune principală, ci ca un izvor lateral de câștig. Dintre meserii se lucră cu deosebire acele, de cari au lipsă sătenii de pe Criș, așa dară ramurile de industrie de prima necesitate. În unele din aceste însă Zărăndenii sunt foarte dibaci și destoinici. Astfel este s. p. *bărdășitul*. Bărdășii sunt în fiecare sat și ei fac clădiri întregi. Casa română în Zarand începând dela tâlpi, până sus la coperiș și până la ochiul de fereastă, e făcută de mâna română. Dar' afară de aceasta e de admirat cum acești bărdășii — oameni fără carte — fac turnuri de biserici și poduri foarte trainice.

Afară de bărdășii mai sunt *spătari*, în satele Rișca, Rișculița, Baldovin, Uibărești, etc. unde familii întregi lucră iarna, la facerea de spete, pe cari le vând în Bănat și în alte părți, până prin România. *Rotari* se află în Leanț, Ribicioara, Dobroț ș. a. În Bănești tot satul e *tâlpar*; ei își vând marfa pe la târguri și meseria trece dela tată la fiu. Mai sunt apoi *măestri de buți, olari, petrari, cojocari, fauri* etc. *Impletituri de paie*, d. e. pělării și corfe se fac în Bulzești, Tomnatic, Vața, Ribițar ear' var se scoate în comunele Blășeni, Dupăpiatră ș. a. și se transportă spre vânzare până pe la Deva și Arad.

Afară de aceste e lătită ferberea vinarsului. Mai la fiecare casă se află căldare de fert vinars, cel puțin pe sama casei, ear' unii fierb cu buțile vinarsul spre vânzare.

(Va urma.)

CRONICĂ.

Întru amintirea episcopului Popasu. Comitetul par. gr.-or. român al Caransebeșului încă în anul 1893 luase hotărârea, de a așeza o tablă comemorativă pe mormântul fericitului în Domnul prim episcop român al Caransebeșului *Ioan Popasu*, mormânt care se află în biserica S-lui Ioan din cimiterul din Caransebeș. Această hotărâre nu s'a putut executa încă din lipsă de mijloace. Acum însă, după-cum aflăm din „Foaia Diecesană”, reuniunea funcționarilor cîn Caransebeș („Beamten-Verein”) a făcut posibilă cu o oră mai curînd executarea hotărîrei din vorbă, dându-și consensul, că din suma de 410 fl., pe care aceea reuniune o dăruise bisericii române din Caransebeș încă anul trecut din incidentul jubileului său de 25 de ani, să se poată acoperi speșele tablei comemorative. Foarte călduros este răspunsul, ce l'a dat directorul acelei reuniuni comitetului parochial român din Caransebeș în această cestiune. După-ce constată meritele fericitului episcop Popasu, răspunsul directorului termină declarînd, că „directoriul reuniunii funcționarilor din loc, fără deosebire de naționalitate și confesiune, salută cu viață plăcere întreprinderea onorabilului comitet parochial și ne dăm din tot sufletul consimțământul nostru, ca speșele tablei comemorative să se acopere din darul votat și predat onor. comitet din îndemnul aniversării de 25 de ani a existenței reuniunii funcționarilor din loc”.

Șovinism la honvezi. O știre revoltătoare ni-se împărtășește din *Aiud*. E vorba de un flagrant cas de șovinism unguresc în armată, firește la — honvezi! Tinărul *Th. Boca Someșanul*, fost gazetar în București și student, e victima. Venit ca rezervist honved la deprinderea de arme, întârziase cu 10 zile din cauza inmanării târziu a biletului de chemare. Comandantul regimentului l'a achitat de ori-ce pedeapsă. Câte-va zile în urmă, la un exercițiu de arme, lângă comuna *Frâna*, comandantul batalionului, un Sécui *Osikszentmártoni Szabó István* îl zărește în societatea unui preot român și spune unui subaltern: „*Ez az az oldhországi jurnalista? Majd befűtyölök én neki, a disznó lázítónak!*”

Nu trece o zi, și un ordin al regimentului află întârzierea de 10 zile nemotivată. Îndeajuns și pedepșește pe dl *Boca Someșanul* la 15 zile arest greu (szigorított fogház). Nu-l destul atîta. Comandantul de batalion trece zilnic pe la celula arestantului și-l batjocură îl întreabă ce mai fac Români.

Asemenea păcătoase șicanări șovinite ni-se afirmă, că se fac tuturor Românilor dela respectivul batalion de honvezi.

Mutare de cancelarie. Dr. *Georgiu Ilea*, avocat în *Cluj* cu începere dela 1 Octombrie st. n. a. c. și-a permutat cancelaria advocațională în strada *Podului* (Hid-uteza) numărul 14 în etagiul I. de cătră stradă.

Dar pentru biserică. Ni-se scrie: Cu o deosebită bucurie dau publicității o faptă nobilă săvîrșită de nou pentru biserica română gr.-cat. din *Hosman* (com. Sbiului), ca să se vadă cât de tare își iubește poporul de aici așezămintele sale culturale, biserica și școala, și cum jertfește pentru ele, numai să prospereze și să înflorească. Tinărul econom *Ioan Crețu* cu soția sa *Ana*, au cumpărat un rînd de vestminte preoțești în preț de 50 fl., a căror lipsă în timpul din urmă era tare simțită. Tot acești inimoși creștini s'au deo-

bligat a procura pe speșele lor din București icoanele împărătești ce sînt de lipsă în biserica gr.-or. română din loc, care se zidește acum. Pe lângă recunoștința ce trebuie să li-o dăm, le doresc din inimă, ca Dumnezeu să le răsplătească binefacerea lor cu daruri bogale și să le ajute să poată face și pentru biserica gr.-or. ce și-au propus. *Ionel P. Hosmăreanul*.

Porniri păcătoase. Un corespondent al nostru din jurul Mediașului ne scrie despre niște lucruri și porniri păcătoase, cari să petrec la Români din *Șeica-mică*, a căror veste tristă a trecut departe peste hotarul satului. Români de aici adevă și până acuma s'au purtat foarte rău față de preoții și învățătorii lor, pe cari și-au bajocorit și huiduit în mod necuviincios: Patru sînt cu deosebire, cari fac vrăjbă în popor, anume: *Onu Alămorean*, curator la biserică, *Ioann Ivan*, cantor, *Ilie Vișa* și *Nicolae Frăuan*. Acestia, dimpreună cu alți vre-o 30 ademenți de ei, au hotărît să scoată din post pe harnicul învățător din *Șeica-mică*, care de trei ani face frumoasă înaintare în școală, numai așa din sînin, că nu le place. Au dat deci plînsori și revașe la *Blaj*, dar fără isbîndă, căci Consistorul a aflat de bine nu numai să deslege pe învățător de învinuirile fără temei, dar și-l și laude în fualta sa scrisoare.

„Dar” să vezi cum e necuratul cînd se turbură! — scrie corespondentul. Cînd preotul scrisoarea Consistorului, cei patru sîtoși de gâlceavă au început a strigă, „că dacă nu ne-a împlinit pofta metropolitul, ne dăm școala și pruncii în mîna statului!” Apoi au tăbărit în școală cu ademenții lor și cam vre-o 35 inși au subscris o coală de hîrtie în înțelesul, că își vînd școlii școala.

„Acum nu știm, că coala aceea ducem-o la dare ori la finanți, pentru-ca să capete bani pe negoț. Atîta am auzit, că dacă li-se va plăti bine școala, apoi își vor vinde și biserică de bună samă.

„Am uitat să pomenesc, că cuvintele preotului și a oamenilor mai cu judecată în *Șeica-mică* sînt mazere pe pîrete.

„Acele sînt isprăvile meșterilor puși cu numele, și le-am scris auzîndu-le chiar din gura mai multor oameni de omenie, ca să-i judece lumea și să-i mai dascălească pe nărozii aceia, dacă se mai prinde de ei ceva. Rușine să le fie!”

Vacanțe la școalele populare. Ministrul de culte și instrucție publică a trimis inspectorilor școlari din toate comitatele o ordinațiune privitoare la sîrbătorile de peste an, cari sînt a se ține ca zile de vacanță pentru elevii gr.-or. români și sîrbi dela școalele populare. Textul ordinațiunii e următorul:

În urma pertractărilor avute cu *Patriarhul gr.-or. sîrbesc* și cu *Metropolitul gr.-or. român*, cu privire la acele sîrbători, cari au a se privi ca zile de vacanță pentru elevii gr.-or. români și sîrbi cari cercetează vre-o școală de stat sau comună, înștiințez pe inspectorii școlari, că în sîrbătorile înșirate mai jos după cîlindarul vechiu, elevii gr.-or. români și sîrbi, cari cercetează vre-o școală de stat sau comună, — spre a-și pute împlini datorițele lor religioase, nu sînt deobligați la cercetarea școlii.

Elevii gr.-or. români, cari cercetează vre-o școală de stat sau comună, se lasă dela cercetarea prelegerilor în următoarele zile de sîrbători:

1. Acolo unde confesiunea gr.-or. are biserică: În 1 Ianuarie: *Anul-nou, Tăierea*

împrejur; — În 6 Ianuarie: *Botezul Dlui*; — În 2 Februarie: *Intîmpinarea Dlui*; — În 25 Martie: *Bunavestire*; — În 29 Ianie: *s. s. Petru și Pavel*; — În 8 Septembrie: *Nașterea Precuratei Fecioare*; — În 21 Noiembrie: *Întrarea în biserică*; — În 25 Decembrie: *Ziua antîia de Crăciun*; — În 26 Decembrie: *Ziua a doua de Crăciun*. Mai departe în *Vinerea patimilor*; în *Lunea Paștilor*; — *Înălțarea Dlui*; *Lunea Rusaliilor* și în ziua hramului bisericii locale.

II. Acolo, unde confesiunea gr.-or. nu are biserică, dintre cele mai de sus se vor ține: Cele două zile de Crăciun; *Botezul Dlui*; *Lunea Paștilor*; *Înălțarea Dlui* și *Lunea Rusaliilor*.

Administrațiunea a intrat deja în putere.

Pentru elevii sîrbi: Ziua *Anului-nou*; Ziua *Botezului Dlui*; ziua *Pruncilor uciși în Sinai*; ziua *Intîmpinării Dlui*; ziua *Bunavestiri*; ziua *Nașterii sf. Ioan Botezătorul*; ziua *apost. Petru și Pavel*; ziua *Nașterii Precuratei fecioare*; ziua *Intrării în biserică*; ziua *sf. Nicolae*; ziua *antîia de Crăciun*; ziua *a doua de Crăciun*; *Vinerea patimilor*; *A doua zi de Paști*; ziua *Înălțării Dlui* și *Lunea Rusaliilor*

Aceia, cari serbează vre-un sfînt ca patron al casei (familiei), spre a pute lua parte la serviciul dumnezeesc în ziua acelu sfînt încă să lasă dela cercetarea prelegerilor.

Voluntarii maghiari și examenul de oficer în rezervă. În zilele acestea s'au ținut peste tot locul examenele cu voluntarii. Foile maghiare se plîng, că nu peste tot locul au reușit tinerii maghiari, cari numai cu greu se pot împrieteni cu limba germană. Așa aduc vești, că la regimentul de infanterie nr. 37 din *Oradea-mare*, dintre 22 de voluntari numai 10 au reușit, ear' mai bine de jumătate, 12 tineri maghiari, au căzu; dintre acestia 5 trebuie să servească al doilea an. La regimentul de infanterie nr. 6 din *Budapesta*, din 37 de voluntari de asemenea au căzut 12. Și Maghiarii trebuie „să învețe carte” în limbă străină!

Nou proces contra ministrului Fejérváry. Consilierul ministerial *Kasica Péter* a înaintat o nouă acuză contra ministrului *Fejérváry*, acuzându-l, că a vătămât onoarea militară. Acusa a trimis-o tipărită *Maiestății Sale*, ministerului de războiu, șefului statului-major și tuturor comandelor de corp.

Cununie. *Teodor Toma*, june proprietar și *Ana Brățianu* își vor sîrba cununia lor în 10 Octombrie în biserica gr.-cat. din *Pintic*. Dorim fericire tinerei părechi.

Un bătat de loc din Galeș (lângă *Sibiu*) foarte îndemnativ, în vîrstă de 17—18 ani, s'ar aplica aici la noi sau în *România*, ca ucenic la o fabrică sau lucrătoare de mașini. A se adresa la: *N. Poșa*, cantor în *Galeș* (posta *Săliște*, comit. *Sibiu*).

Păruială între Jidovi și soldați. În *Przemysl* o sîngeroasă păruială s'a încins deunăzile între o ceată de vre-o 200 de soldați și între *Jidovii* aflători acolo în număr mare. Bătăia au provocat-o *Jidovii*, cari au bătat fără milă pe un soldat. Revoltați de aceasta, toți cei 200 de soldați s'au năpustit asupra *Jidovilor*, le-au spart ferestrele caselor, pe mulți și-au snopit rău de tot și tuturor le-au cauzat mari daune.

Cultură maghiară. Că Ungurii se pot cu tot dreptul înșirui între cele dintâi popoare culte ale Europei, o dovedește și cazul următor: În *Eger* un fost controlor orașenesc, Csiky Attila, a atacat pe stradă, în ziua mare pe un consilier orașenesc, Radvánszky Bela și l-a părut de să tot culegi la dinți de pe jos. Consilierul, bietul, nu s'a putut apăra, fiind om din fire neputincios, ci s'a mulțumit să rabde. Mai șod e, că se adunase mulțime de lume, care se desfăta în frumoasa privilegiate de — cultură maghiară.

Principe înecat. O telegramă din Cuxhaven anunță, că Frideric Wilhelm de Mecklenburg a căzut victimă unei catastrofe pe mare. Vaporul pe care se afla el s'a ciocnit atât de violent cu un alt vapor, că imediat după ciocnire s'a cufundat. Principele și doi matrozi și-au aflat moartea în valuri.

O nenorocire mare s'a întâmplat zilele trecute în comuna Bod lângă Brașov. A explodat un mare cazan al fabricii de zahăr, omorând câțiva lucrători și rănind pe mulți.

Sub ruini. În Cluj s'a întâmplat de curând o groaznică nenorocire. S'a surpat cu putere teribilă o pivniță mare, acoperind sub ruini pe muncitorii cari lucrau înăuntru. Nouă inși au fost omorâți pe loc, ear' vre-o zece greu răniți.

Și-a bătut cui în cap. Zilele acestea un biet bătrân din *M.-Kovácsháza*, aruncat în arest pentru cerșit, a încercat, în des-nădejdea sa, un groaznic chip de sinucidere. Neavând alt mijloc, și-a luat refugiu la un piron de fier ce l'a înșipt în zidul temniței și s'a trântit cu capul mai de multe ori în el. Dimineața, când s'e-l lase liber, temnicerul l'a aflat în nesimțire. Un medic chemat grabnic la fața locului a scos cuiul din capul nefericitului și a reușit a-l pune în afară de orice primejdie. Bătrânul a mai încercat de repetate ori să se omoare, dar' totdeauna l-au conturbat.

Notar defraudant. În *Timișoara* a fost prins și arestat notarul marei comune *Modoș* din *Torontal*, *Riesz Mátyás*, acuzat de o mulțime de *abusuri* și *pungășii*. Păcătosul a fost escortat între puști la *Modoș*, unde mai eri alaltăeri el era cel mai mare domn: *tăia și spânzura*, — vorba ceea.

Politie de stat în Croația. Foia oficială croată publică o ordinațiune, prin care în orașul *Karlstadt* se introduce, din cauza turburărilor ce s'au iscat acolo, — *politie de stat*, deplin neatârtoare de administrație. Caracteristic e, că în cercul de afară al noiei poliții cad și *procesele de presă*.

O nenorocire familială. O sguديوارة nenorocire familială s'a desfășurat deunăzile în comuna *Koșia* de lângă *Chișineu*. Economul *Toader Gavran* a ucis pe tatăl seu, un bătrân de 65 ani, crezându-l în întunec amantul nevastei sale. Ucigașul, recunoscându-și groaznică faptă, a înebunit de desepare, ear' mama lui, de spaimă a căzut moartă la pământ.

Un Ungur mâncător de pisici. S'a petrecut în *București*. Un servitor dela hotelul *Imperial*, *Petre Soca*, Ungur, a fost prins de stăpânul seu fierbând o pisică. Întrebat, Ungurul *Petre Soca* a declarat, că a prins pisică, a tăiat-o și o ferbea ca să o mănânce în urmă. Când toți oamenii rîdeau de *Soca*, acesta rămânând neobservat, a pus mâna pe

un cui și s'a junghiat. E de remarcă, că în partea aceea lipsesc vre-o zece pisici, cari se cred că toate au fost mâncate de Ungurul *Soca*. Acum e arestat.

Gimnaziu de stat între Nema-ghiari. Guvernul poartă bine și neîntrerupt falnica muncă a maghiarisării. Cu începerea acelui an școlar s'au deschis trei gimnaziu de stat între nemaghiari: la *Timișoara* și *Dej* prima clasă gimnazială, ear' la *Ungvár* prima clasă reală inferioară. Toate acestea în dragul — legii de naționalități!

Otrăvitoarele din H.-M.-Vásár-hely. Primarul *Seghedinului* și un procuror au vizitat de curând pe faimoasele otrăvitoare din *H.-M.-Vásárhely*, cari zac la închisoare. Visitatorii le-au întrebat între altele, ce dorințe au. Căpităneasa ucigașelor, moașa *Jäger Mari* a spus, că se așteaptă și dela forurile superioare la osândă mortală, și nu dorește decât niște ochelari, să poată ceti biblia. Dorința i-s'a realizat. *Szappanos Judit*, întrebată și ea, a erupt în hohot nebun, Sau e nebună, sau simulează. *Toth Lidia*, cea mai tinără dintre otrăvitoare, a spus, că singura-i dorință e, să i-se dea... săpunul parfumat ce-l avea acasă, căci nu-i place a se spăla în apă... neparflată!

Loc deschis. *)

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea petrecerii cu joc, ținută în 5 Sept. st. n. a. e., care a fost arangiată din partea „Reuniunii femeilor române gr.-or. din Hunedoara”, au binevoit a suprasolvi seara la cassă următorii domni:

Nicolae Dima și Bela Buda 3 fl. 80 cr., Nicolae Stoichița 1 fl. 80 cr., Zilinsky Albert 30 cr., Simion Chirca 80 cr., Laurean Berzan 30 cr., Ioan Hățegan 50 cr., Nicolae Muntean 30 cr., Alexandru Dima sen. 30 cr., Constantin Dima 50 cr., Mihail Rimbășiu 30 cr., Simeon Cistean 20 cr., George Oprea 50 cr., Teofil Tulea 30 cr., Iunga István 30 cr., George Dănilă 80 cr., Schokänder György 80 cr., Alexandru Dima jun. 80 cr., Alexandru Sabo 30 cr., Schimdt Feri 30 cr., Navrady Emil 50 cr., Mihăuțiu Toma 80 cr., Nicolae Muntean I. Mihăuțiu 30 cr., Bálint Péter 30 cr., Alexandru Florea 50 cr., Markgraf Jóhann 30 cr., Szállasy Antal 50 cr., Szállasy Iózsef 50 cr., Spörl Gustáv 50 cr., Daniil Bicsa 30 cr., Ioan Onea 50 cr., George Miloș 30 cr., Pripláta Frigyes 30 cr., Petru Mușă 30 cr., Daniil Mușă 30 cr., Strauss Ferencz 80 cr., Petru Moisin 30 cr., Nicolae Popescu 30 cr., Alexandru Dima a Evuții 80 cr., apoi Agni, Bira 10 cr., v. d. Evuța Nandra 10 cr., și Tóban Paraschiva 1 fl.

Ulterior am primit, prin poștă, 1 fl. — dela dl Ioan Samuilescu, inv. în Șibișelul-vechi.

Binevoiasă domnii contribuitoari a primi și pe calea aceasta adença noastră mulțumită, pentru ofertele binevoitoare, ce ni-le-au făcut. Venitul brut al petrecerii a fost 124 fl. 40 cr. din care detragând spesele de 34 „ — „ Rămâne venit curat de . . . 90 fl. 40 cr. care sumă de bani s'a și administrat la fondul „Reuniunii femeilor române gr.-orient. din loc.

Hunedoara, 15 Septemvrie 1897.

Comitetul arangiator.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Mai nou.

Al 25-lea proces al „Tribunei”.

Marti, în 5 Octomvrie c. s'a pertractat la tribunalul din Cluj un nou proces al »Tribunei«, care e al 25-lea al acestei foi. Improcesuate au fost două scrisori, prin cari s'au dat în vileag faptele neomenoase din *Mehadica*, ale deregătoriilor și ale gendarmilor, cu deosebire ale locotenentului *Bányai*. Autorii scrisorilor, domni *Nic. Ionescu* din *Iaz* și *Pavel Șandru*, preot în *Te-regova*, au primit răspunderea și au voit să dovedească cele cuprinse în ele, dar' deși au fost înștiințați încă în 17 Maiu c., totuși ei nu au fost trași în judecată, fiindcă scopul e să lovească cu deosebire în »Tribuna«. Astfel pertractarea s'a ținut numai cu dl *A. Balteș*, fostul redactor al »Tribunei«. El a fost înștiințat numai cu două zile înainte de ziua de judecată, că va fie tras singur la răspundere. Astfel n'a avut timp nici să-și capete apărător, nici să aibă putință de a-și aduna dovezi.

El a cerut să se amine pertractarea, dar' cererea n'a fost luată în seamă. Tot lucruri necorecte. Dar' cu toate aceste pertractarea se ține. Dl *Balteș* abzice de apărare. În sfârșit el e osândit la 5 luni temniță ordinară, 500 fl. pedeapsă »Tribunei« și cheltuielile.

Trăească dreptatea ungurească!

R Î S.

Să orbesc de-o las...

Un notar de pe sate avea obiceiul să mință vecinic; ajungând însă să nu fie crezut de nimeni, ori de câte-ori spunea câte o minciună lua de mărturie pe servitorul seu *Gheorghiuță*.

Într'o zi, *Gheorghiuță* spune notarului că nu-i mai stă bun pentru minciuni, fiind amenințat să nu mai fie primit de nimeni ca slugă, de oare-ce îi eșise numele de mincinos.

Văzând asta notarul se învor cu *Gheorghiuță* să-i plătească deosebit de simbric câte o pițulă de ficcare minciună, pe care va fi chemat să o adeverească.

Într'o zi eardși erau mai mulți adunați în povești la notar și el începui a istorisi după obiceiul seu:

— Într'o vreme era un astfel de ger la *București* de au înghețat vorbele în aer și pe urmă, desprimăvărându-se, vorbele începui să se desghețe și se auziau ici-colea.

La auzul unei minciuni așa de încornurate *Gheorghiuță*, care era în odaia de alături, nu se mai putu stăpâni, deschide ușa și strigă:

— Să orbesc dle notar, de o las din trei pițule.

POSTA REDACȚIEI.

Lege. Trimite-ne cartea din vorbă, să o vază la „Reun. agric.” Poate să se facă treaba. Schița trimisă o vom publica.

Vecinul. Numai în extras, la *Cronică*, s'a putut publica, neavând loc; credem însă că e bine și așa.

S. P. S. în *Șomfalău*. Poesia trimisă nu se poate publica; regretăm.

Pentru redacție și editură responsabil: *Ioan Morariu*. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

Călinđerul săptămânii.

Zilele	Călinđerul vechiu		Călinđer. nou		Soarele	
	Dum. a 17-a d. Ros., gl. 8, sft. 6.				răs.	ap.
Dum.	28 Cuv. Hariton	10 Franc. Bor.	6 31	5 29		
Luni	29 Cuv. Chiriac	11 Emilian	6 33	5 27		
Marți	30 Muc. Grigorie	12 Maximilian	6 35	5 25		
Merc.	1 Apost. Anania	13 Coloman	6 36	5 24		
Joi	2 Muc. Ciprian	14 Calist	6 38	5 22		
Vineri	3 M. Dionisie Arep.	15 Teresia	6 40	5 20		
Sămb.	4 Păr. Ieroteu	16 Gallu	6 41	5 19		

De vëndare.

În comuna curat românească, Tăuni, constatătoare din 170 case, se ofere un rar prilej de a-și face stare prin negoț și economie — îndeosebi de oi — pentru acel român, care ar cumpăra următoarele realități: [2029] 1—2

I. Fondul intern, situat în mijlocul comunei, ce constă din:

1. o casă cu 4 odăi; 2. o bucătărie; 3. o cămară; 4. un grajd — toate aceste din peatră și acoperite cu țiglă; 5. o șură de lemn acoperită cu paie.

Fondului intern aparțin: o curte spațioasă și 2 grădini cu diferiți pomi nobili.

II. 42 jugere pământ: arător, fenaș, pășune și vie. A se adresa către:

A. Pêtruț,

Tăuni ultima postă Hosszuaszó (gară între Micăsasa și Blaj).

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[1482] 18—80

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc		Sume asigurate pe viață	
în a. 1869—1893	fl. 989,031.85	în a. 1870—1893	fl. 808,118.60
în a. 1894	„ 56,333.20	în a. 1894	„ 59,659.—
în a. 1895	„ 50,463.35	în a. 1895	„ 66,862.11
în a. 1896	„ 61,925.11	în a. 1896	„ 81,784.—
Suma fl. 1.157,753.51		Suma fl. 1.016,423.71	

2,174.177 fl. 22 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **999.950 fl. 23 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslusiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut și se află de vëndare:

„Călinđerul Poporului“ pe 1898.

Anul XIII.

Cel mai lătit și cel mai ieftin călinđer românesc.

Raportul despre „mișcarea literară la noi“ al comitetului „Asociațiunii“ a numit

„Călinđerul Poporului“

„**excelent**“.

Anul trecut a apărut în 5000 exemplare și prin Ianuarie 1897 nu se mai găsea nici un exemplar. Mulți, cari au comandat târziu acest călinđer nu l-au mai putut ave.

Grăbiți deci! — grăbiți a vă prenumera din vreme la

„Călinđerul Poporului“ pe anul 1898.

Costă numai 20 cr.,

deși e tot așa de excelent, ba încă mai îngrijit și mai bogat, decât până acum.

În estan „Călinđerul Poporului“ are un conținut literar mult mai bogat ca în anul trecut — și pe lângă aceea — șese ilustrațiuni.

Grăbiți a-l prenumera. Mai ușor e a adauge prețul la renoirea abonamentului. Cu posta trimis costă cu 5 cr. mai mult.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

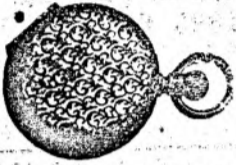
Portretul dlui profesor

Dr. Weigand,

ca călăreț.

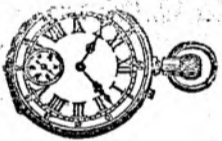
cum își face călătoria de studiu printre Români, se află de vânzare cu prețul de 2 fl. exemplarul la subscrierul fotograf. Tabloul are mărime de 33 cent. înălțime și 40 centim. lățime. La comanda prin poștă sunt a se adăuga încă 10 cr. pentru pachetare și porto. [1944] 6 6

Alexandru Roșu,
fotograf în Bistrița.

Comandele din afară se execută prompt și conștientios.

Obiecte optice! — Atelier bun de orologer.

str. Cismădiei 3. SIBIU. str. Cismădiei 3.
Edificiul băncii „Transilvania“.

TUTU BRÖS,

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanul.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Poesiile

mult iubitului și originalului poet

George Coșbuc,

se află de vânzare la „Tipografia“, pe lângă prețurile originale și anume:

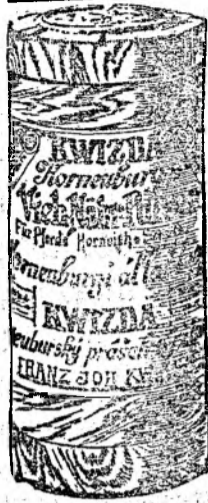
„Balade și Idile“ (editura Librăriei Sococ & Comp., 1893) fl. 1.50.

„Fire de tort“, versuri (ca continuare la „Balade și Idile“), editura Librăriei C. Sfetea, 1896 fl. 1.25.

La comanda, care sunt a se adresa „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr. porto pentru 1 volum.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

4 medalii de aur, 18 de argint, 30 diplome de onoare și de recunoștință.

Prafurile Korneuburg
pentru nutrirea vitelor ale lui Kwizda.

Mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

De 43 de ani se întrebunțează în cele mai multe grajduri, la lipsa de poftă de mâncare, mistuire rea, pentru îmbunătățirea laptelui și augmentarea laptelui dela vaci.

Prețul unei cutii 1/2 70 cr., o cutie 1/2 35 cr.

Veritabilă numai cu marca de scutire de mai sus, se află în toate apotecile și drogueriile. [1182] 19 -40

Deposit principal

Franz Joh. Kwizda,

furnizor de curte și reg. român.

Apotecar de cerc, Korneuburg, lângă Viena.

!! Industrie**de marmoră!!**

Îmi iau voie a aduce la cunoștința op. public, în special însă domnilor fabricanți de mobile, măsari și arhitecți, că eu corespunzător unei trebuințe adânc simțite, mi-am lărgit prăvălia de petrarie de bun renume aflătoare în piața de aici cu

Fabricarea de place de marmoră.

Se efectuează place de cri-ce soiuri și mărimi pentru trebuințele cele mai varii, din soiurile cele mai bune de marmoră veritabilă și naturală ca: mese de spălat, mese de cafea, și mese de cassă, dulapuri de noapte, dulapuri trumeau și de credență, place de oglindă, de consol și de saltare, investiții pentru prăvălii de șarcuterie și delicatose, trepte, odăi de baie, precum pereți de pissoir etc., scări de marmoră după construcție proprie, căzi de baie, tablite de firmă, firme pe ușă, table de amintire, place de billard și boterie, cutii de scrisori etc. etc.

Prin atențiunea însemnată a fabricațiunii, precum și prin comanda directe en gros din mina italiană de marmore Carrara sunt în plăcuta poziție a sta în față cu concurența firmelor străine privitor la calitate, executare și preț, la comanda dela firma mea se vine în favorul p. t. mușterii cel puțin un supraporto, precum și ori-ce rici la transport.

Mai departe recomand încă depositul meu mare și frumos de

crucei la morminte și monumente

în formele cele mai varii, din soiurile cele mai varii de peatră ca peatră tare de năsip, marmoră sură, albă și neagră, sienit și granit. Podoabe cu chipuri și ornamente pe acelea, cum și lucrări de zidire aparținătoare în ramul de petrarie se execută prompt și cu prețurile cele mai ieftine.

În așteptarea comandelor binevoitoare subsemnez

cu deplină stimă

Iosif Roubischek jun.,

Sibiu, strada Oenei nr. 36.

Un învățăcel puternic se primește aici.

Parfumăria Meltzer,

strada Cismădiei

(Edificiul comanda de corp).

[1873] 8-10

Lucrare după sistem rațional.
Serviciu solid.

Daniel Meltzer jun.,fabrică de săpun și de lumini,
Sibiu, str. Gășterii nr. 25.

Telefon 54.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.